

Lausunto hallinto-oikeudelle Telia Towers Finland Oy:n valituksesta

Lupalautakunta 12.06.2024 § 47
1504/10.03.00.14/2023

Valmistelija: rakennustarkastaja Petri Ojanen, etunimi.sukunimi(at)raisio.fi

Turun hallinto-oikeus on osoittanut lupalautakunnalle 23.4.2024 päivätyn lausuntopyynnön Telia Finland Oy:n valituksesta Raision lupalautakunnan päätöksestä 14.3.2024 § 18.

Hallinto-oikeus pyytää vastaanottajaa viimeistään 4.6.2024, johon on pyynnöstä saatu lisäaikaa 20.6.2024 asti

1. antamaan lausunnon, jossa viranomainen
 - antaa selostuksen asiasta
 - vastaa valituksessa esitettyihin vaatimuksiin ja niiden perusteluihin sekä
 - lausuu esitetystä selvityksestä
2. toimittamaan päätöksen perusteena olleet asiakirjat sekä muut asiaan liittyvät asiakirjat
3. sisällyttämään lausuntoon luettelon toimitetuista asiakirjoista, jotta asianosainen saa myöhemmin vastinepyynnön yhteydessä tietoonsa hallinto-oikeudessa olevan oikeudenkäyntiaineiston. Luettelossa on eriteltävä viranomaisen yksinomaan tätä oikeudenkäyntiä varten laatimat tai hankkimat asiakirjat päätöksen perusteena olleista tai muutoin viranomaisen käytössä asiaa ratkaistaessa olleista asiakirjoista.

Hallinto-oikeus pyytää ilmoittamaan asiasta tarvittaessa lisätietoja antavan henkilön nimen ja yhteystiedot.

Valituksenalainen päätös koskee matkaviestiverkon radiomaston, tukiaseman ja niihin liittyvien laitteiden, kaapeleiden ja rakennelmien sijoittamiseen liittyvää lupa-asiaa.

Lupalautakunta hylkäsi päätöksensä 14.3.2024 § 18 mukaisesti Telia Towers Finland Oy:n sijoituslupahakemuksen ja sijoitussuunnitelman. Lupalautakunta ei antanut sijoittamisoikeutta hakemuksen mukaiselle radiomastolle tukiasemineen ja niihin liittyville laitteille, kaapeleille ja tarvittaville rakennelmille.

Hylkäämisen perusteluina oli hakemuksen mukaisten rakennelmien ja laitteiden sijoittaminen asemakaavan VL –alueelle (Lähivirkistysalue), jolle ei ole osoitettu rakennusoikeutta ja on sähköisestä viestinnän palveluista annetun lain 234 §:n sekä MRL 58 §:n vastainen.

Telia Towers Finland Oy pyytää Turun hallinto-oikeutta kumoamaan valituksenalaisen päätöksen ja

1. ensisijaisesti myöntää yhtiön hakemuksen mukaisen sijoittamisluvan; tai
2. toissijaisesti palauttaa asian Raision kaupungin lupalautakunnalle luvan myöntämistä varten.

Telia esittää valituksensa perusteena seuraavat seikat:

1. Radiomaston ja laitesuojan sijoittaminen hakemuksen mukaiselle kiinteistölle ei ole asemakaavan VL-merkinnän vastaista, eikä asiassa ole näin ollen tosiasiallista laissa säädettyä perustetta Telian sijoittamislupahakemuksen hylkäämiselle. Suomessa radiomastoja on vakiintuneen käytännön mukaisesti sijoitettu asemakaavoituksessa osoitetuille VL-alueille, eikä maston sijainti hakemuksen mukaisesti lähivirkistysalueen reunalle millään muotoa estä tai rajoita alueen käyttämistä tähän tarkoitukseen. Valituksenalainen Raision kaupungin lupalautakunnan päätös tulee siten kumota lainvastaisena
2. Telian sijoittamislupahakemuksen kohteena oleva maston paikka on osoitettu mahdolliseksi telemaston sijaintipaikaksi kuluva vuoden tammikuussa eli sijoittamislupahakemuksen vireilläoloaikana hyväksytyssä Raision kaupungin telemastojen luovutusmenettelyohjeessa. Asiassa ei näin ollen ole mitään tosiasiallista kaavoitukseen tai maankäytön suunnitteluun liittyvää perustetta yhtiön sijoittamislupahakemuksen hylkäämiseen, vaan Raision kaupungin pyrkimyksenä on ohjata radiomastojen sijoittaminen omistuksessaan olevien kiinteistöjen osalta jatkossa kahdenkeskisen sopimisen ja sopimiseen nähden toissijaisen SVPL 233 §:n mukaisen sijoittamislupamenettelyn sijasta kaupungin järjestämään tarjouskilpailumenettelyyn. Telia korostaa, ettei tämä ole laissa säädetty peruste sijoittamislupahakemuksen hylkäämiselle tilanteessa, jossa SVPL 234 §:ssä säädetyt edellytykset täyttyvät;
3. Laissa sijoittamisoikeuden myöntämiselle säädetyt edellytykset täyttyvät nyt kyseessä olevan radiomaston ja sen edellyttämien tukirakennelmien osalta. Koska valituksenalainen Raision lupalautakunnan päätös on perustunut ainoastaan sijoittamispaikan väitettyyn asemakaavan vastaisuuteen, joka ei pidä paikkaansa, tulee valituksenalainen lupalautakunnan päätös kumota ja sijoittamislupa myöntää yhtiön hakemuksen mukaisesti.

Valituksensa yhteenvetona Telia toteaa, ettei Raision kaupungin viimeaikainen päätös jakaa radiomastojen sijaintipaikat teleoperaattoreiden kesken tarjouskilpailulla ole laissa säädetty peruste poiketa sijoittamislupahakemuksen käsittelyyn sovellettavasta SVPL 233 §:n mukaisesta menettelystä. Telia korostaa, että kaiken julkisen vallan käytön tulee perustua lakiin, ja viranomaisen suorittamassa sijoittamislupaharkinnassa voidaankin huomioida vain ja ainoastaan laissa sijoittamisluvan myöntämiselle säädetyt edellytykset ja esteet. SVPL 234 §:ssä säädettyjen edellytysten täytyessä rakennusvalvontaviranomaisen on vahvistettava Telian sijoittamissuunnitelma, eikä viranomainen voi huomioida seikkoja, joista ei SVPL:ssä säädetä. Valituksenalainen päätös on näin ollen selvästi lainvastainen. Yhtiön sijoittamislupahakemuksessa sekä edellä tässä valituksessa esitetty huomioiden SVPL 234 §:ssä säädetyt edellytykset radiomaston ja siihen liittyvän laittilan sijoittamiselle hakemuksen kohteena olevalle paikalle täyttyvät selvästi, ja Raision lupalautakunnan olisi tullut myöntää yhtiölle sijoittamislupa SVPL 233 §:n nojalla. Asiassa tapahtuneen virheellisen lain soveltamisen vuoksi Turun hallinto-oikeuden tulee kumota valituksenalainen päätös ja myöntää sijoittamislupa yhtiön hakemuksen mukaisesti tai toissijaisesti palauttaa asia Raision kaupungin lupalautakunnalle sijoittamisluvan myöntämistä varten.

Telia Towers Finland Oy haki 5.9.2023 päivätyllä ja 13.11.2023 saapuneella hakemuksella sähköisen viestinnän palveluista annetun lain (917/2014) mukaista sijoituslupaa matkaviestiverkon radiomastolle tukiasemineen ja niihin liittyville laitteille, kaapeleille ja tarvittaville rakennelmille Raision kaupungin 01. (Vaisaari) kaupunginosassa sijaitsevalle kiinteistölle 680-432-1-51 ALHAIS. Kiinteistö sijoittuu asemakaavan VL –alueelle (Lähivirkistysalue), jolle ei ole osoitettu rakennusoikeutta. Kiinteistön omistaa Raision kaupunki.

Hakemuksesta on ollut kuulutus Seutusanomat lehdessä 7.-21.12.2023. Määräaikaan mennessä ei annettu huomautuksia. Hakemuksesta on lisäksi kuultu Raision kaupunkia maan-/kiinteistönomistajana hallintolain 34 §:n mukaisesti.

Kaupungin kuulemiseen liittyvässä lausunnossa 15.1.2024 todetaan, että mastopaikkoja on tiedusteltu eri puolilta kaupunkia useammasta kohteesta. Kysytyt paikat ovat usein asutuksen lähellä ja osuvat asemakaavoissa viheralueille tai lähelle yleisiä rakennuksia. Mastokyselyt ovat lähes poikkeuksetta aiheuttaneet voimakasta vastustusta sijoituskohteen lähialueen asukkaissa. Raision kaupungin kaupunginhallituksen alainen kaupunkikehitysjaosto on linjannut kokouksessaan 26.9.2023 § 70, että kaupungin on tehtävä kokonaisvaltainen tarkastelu mastojen sijainneista ja vaikutuksista. Tämä tarkoittaa sitä, että paikanvalintaan on käytettävä aikaa ja tehtävä riittävät selvitykset ennen kuin alue voidaan vuokrata. Mastopaikkojen vuokrauksen menettelyä ja luovutustapaa on tarkoitus käsitellä kaupunkikehitysjaostossa.

Sähköisen viestinnän palveluista annetun lain 234 §:ssä määrätään sijoittamisen edellytyksistä. Pykälän 1 momentissa todetaan ”Telekaapelia, radiomastoa ja tukiasemaa ei saa sijoittaa asemakaavan vastaisesti eikä siten, että vaikeutetaan voimassa olevan maakunta- tai yleiskaavan toteutumista. Sijoittaminen ei saa myöskään vaikeuttaa kaavojen laatimista”. Vuokrauksen kohteeksi pyydetty alue on asemakaavassa osoitettu lähivirkistysalueeksi (VL).

Raision kaupunki on lausunnossaan vaatinut, että Telia Towers Finland Oy:n sijoituslupahakemus hylätään.

Kaupunkikehitysjaosto on 29.01.2024 § 8 tehnyt päätöksen telemastojen luovutusmenettelyohjeesta. Sen mukaan telemastojen vuokra-alueiden luovutusmenettelyohje määrittää toimintatavan mastopaikkojen kokonaisvaltaiselle määrittelylle ja vuokrausmenettelylle. Kaupunki määrittää mastojen paikat teleyritysten ehdotusten pohjalta, jolloin ennen vuokrauspäätöstä voidaan tarkastella maston ja laittilan vaikutuksia ympäristöön. Samalla voidaan ottaa kantaa myös rakennelmien ulkonäköön ja ympäristöön sopeuttamiseen. Luovutusmenettelyohjeessa on myös eritelty yhteydenpidon vastuutahot kaupungin ja teleoperaattorin välillä vuokrauksen ja rakentamisen eri vaiheissa. Luovutustapana telemastoille käytetään jatkossa tarjouskilpailua, jonka pohjahinta määräytyy Raision kaupunginvaltuuston 24.4.2023 § 47 hyväksymän yhdyskuntaa palvelevien rakennusten ja –laitteiden hinnoittelun mukaisesti. Ohjeeseen on lisätty myös kaupunkilaisten osallistamiseen liittyvä vaihe. Operaattoreiden mastoehdotukset tuodaan kaupunkikehitysjaostoon hyväksyttäväksi ja ehdollisesti noudatettaviksi.

Sähköisen viestinnän palveluista annetun lain 233 §:n 1 momentin mukaan, jos sijoittamisesta ei päästä sopimukseen, kunnan rakennusvalvontaviranomainen voi teleyrityksen hakemuksesta päätöksellään antaa teleyritykselle sijoittamisoikeuden vahvistamalla 230 §:ssä tarkoitetun sijoittamissuunnitelman. Pykälän 2 momentin mukaan sijoittamissuunnitelman vahvistamisen edellytyksenä on, että suunnitelma täyttää 234 §:ssä säädetty edellytykset. (Sama on säädetty MRL 161 §:ssä Yhdyskuntateknisten laitteiden sijoittaminen: Jollei sijoittamisesta ole sovittu kiinteistön omistajan kanssa, sijoittamisesta päättää kunnan rakennusvalvontaviranomainen).

Lain 234 §:n 1 momentissa sijoittamisen edellytyksistä säädetään, että telekaapelia, radiomastoa ja tukiasemaa ei saa sijoittaa asemakaavan vastaisesti, eikä siten, että vaikeutetaan voimassa olevan maakunta- tai yleiskaavan toteutumista. Sijoittaminen ei saa myöskään vaikeuttaa kaavojen laatimista. Pykälän 2 momentin mukaan yleisiä tietoliikenneyhteyksiä palvelevan telekaapelin, tukiaseman ja radiomaston sijoittamisen edellytyksenä on, ettei sijoittamista voida muutoin järjestää tyydyttävästi ja kohtuullisin kustannuksin. Sijoittamisesta päätettäessä on kiinnitettävä huomiota siihen, ettei kiinteistölle aiheuteta tarpeetonta haittaa. Telekaapelin, radiomaston ja tukiaseman sekä niihin liittyvien laitteiden sijoittamisesta ja kunnossapidosta ei saa aiheutua sellaista haittaa tai vahinkoa kiinteistön käytölle, joka on kohtuullisin kustannuksin vältettävissä.

Telekaapeli on mahdollisuuksien mukaan sijoitettava liikennejärjestelmästä ja maantiestä annetussa laissa (503/2005) tarkoitetulle tiealueelle tai kiinteistönmuodostamislaisissa (554/1995) tarkoitetulle yleiselle alueelle.

Valituksen perusteluissa viitataan Raision kaupungin telemastojen luovutusmenettelyohjeeseen, jonka mukaan kaupungin pyrkimyksenä olisi ohjata radiomastojen sijoittaminen omistuksessaan olevien kiinteistöjen osalta jatkossa kahdenkeskiseen sopimiseen ja SVPL 233 §:n mukaisen sijoittamislupamenettelyn sijasta kaupungin järjestämään tarjouskilpailuun.

Lupalautakunta ei päätöksessään ole ottanut kantaa telemastojen luovutus- tai sopimusmenettelyyn, eivätkä ne ole olleet perusteena hakemuksen hylkäämiselle. Telia Towers Finland Oy:n hakemus ei täytä SVPL 234 §:ssä eikä MRL 58 §:ssä säädettyjä laitteiden ja rakennelmien sijoittamiselle asetettuja edellytyksiä. Hakemuksen mukaisten laitteiden ja rakennelmien sijoittaminen VL –alueelle ei tue alueen asemakaavan mukaista virkistyskäyttöä.

Telia Towers Finland Oy:n valitus tulee hylätä perusteettomana. Lupalautakunnan päätöstä ei ole syytä muuttaa.

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin yksimielisesti.